



BIULETYN

Stowarzyszenia Wikimedia Polska

nr 1. 2008

Wstępniak

Witamy w pierwszym numerze Biuletynu Stowarzyszenia Wikimedia Polska. Idea biuletynu powstała na spotkaniu Zarządu Stowarzyszenia 30 października 2008 i jest wzorowana na analogicznych biuletynach wydawanych przez Wikimedia Szwecja, Dania, Włochy i Francja. Ma on zawierać aktualności z życia Stowarzyszenia, Wikimedia Foundation, projektów Wikimedia oraz opinie publikowane na ich temat. Biuletyn jest dostępny na zasadzie domeny publicznej (z wyjątkiem grafik i zdjęć), po to, aby swobodnie mogli z niego korzystać dziennikarze mediów *mainstreamowych*, reporterzy mediów społecznościowych oraz ogólnie każdy, kto chciałby dalej przekazywać zawarte w Biuletynie informacje.

[Polimerek](#)

Więści ze Stowarzyszenia

Stowarzyszenie Wikimedia Polska, zarejestrowane 15 listopada 2005, obchodzi dzisiaj 3. rocznicę powstania. Organizacja liczy obecnie 90 członków. W ostatnich tygodniach dołączyli do nas: [Mat86](#) i [JMilczarek](#). Witamy Was serdecznie!

Walne Zebranie

27 września 2008 w Poznaniu odbyło się [Walne Zebrania Członków](#) Stowarzyszenia Wikimedia Polska. W trakcie Walnego przegłosowane zostały zmiany w [Statucie](#), przy czym większość z nich miała charakter porządkujący relacje między Stowarzyszeniem a Fundacją Wikimedia i projektami. Istotną zmianą formalną jest zniesienie wymogu kworum, potrzebnego do tej pory do głosowania nad zmianami Statutu. Zarząd składa podziękowania wszystkim członkom, dzięki którym uzyskanie kworum na tym Walnym stało się możliwe. Zmiany w statucie zostały zgłoszone do Krajowego Rejestru Sądowego 7 października 2008. Sąd ma 3 miesiące na rozpatrzenie wniosku. Dokumenty muszą też zostać zatwierdzone przez organ nadzoru Stowarzyszenia, jakim jest Urząd Miasta Łodzi.



*Wikimedianie na zlocie w Poznaniu.
Foto: Polimerek; cc-by-sa 2.5, 2.0, 1.0*

Projekty OPP

Podczas Walnego w Poznaniu omówione zostały także propozycje projektów rekomendowanych przez Zarząd do realizacji w ramach działalności Stowarzyszenia jako Organizacji Pożytku Publicznego ([OPP](#)). Wśród członków obecnych na Walnym przeprowadzona została krótka ankieta, mająca pokazać jak kształtuje się poparcie dla poszczególnych projektów. Wyniki ankiety ujawniły silne wsparcie dla organizacji Wikiexpedycji, corocznej Konferencji Wikimedia Polska w 2009 r., międzynarodowej Wikipanii w 2010 r., a także wydarzeń z cyklu Wikiakademii oraz przygotowania profesjonalnego zestawu materiałów promocyjnych dla wszystkich polskich projektów.

Spośród projektów zgłaszanych na stronie [Projekty OPP](#) ostatecznie do realizacji przejdą tylko te, które będą miały opiekunów, dobrze przygotowany harmonogram i budżet oraz zespół realizujący poszczególne prace. Osoby, które chcą się tego podjąć lub dołączyć do działających już zespołów zachęcamy do zgłaszania się na stronie [dyskusji Projektów OPP](#). Tam też znajduje się opis wymagań stawianych projektom ubiegającym się o finansowanie. Projekty będące obecnie w fazie przygotowania to: [Wikiexpedycja](#), [Wikipstryk 2008](#), [Konkurs "Hufiec harcerski"](#), [Konferencja Wikimedia Polska 2009](#). W trakcie realizacji jest projekt: [Materiały promocyjne](#). Cały czas można zgłaszać nowe przedsięwzięcia.

Wikimedia w eterze

27 i 28 września 2008 odbywało się również w Poznaniu robocze spotkanie autorów polskiej Wikipedii "Gdzie jesteśmy? Dokąd zmierzamy? Jak?" (GDJ). Po raz pierwszy, z inicjatywy [SQ7OBJ](#), na czas spotkania uruchomiona została okolicznościowa stacja krótkofalarska o znaku wywoławczym [SPOWIKI](#), działająca z Łodzi. Operatorami stacji byli Jarek SP7FAH oraz Maciek SQ7OBJ. W ciągu dwóch dni pracy stacja zrobiła 850 łączności z 5 kontynentów: Ameryki Południowej, Ameryki Północnej, Afryki, Azji i Europy. Najwięcej połączeń nawiązali krótkofalowcy z Polski, Ukrainy, Rosji, Niemiec i Włoch, chociaż pojedyncze zgłoszenia nadchodziły także z takich miejsc jak Kuwejt, Tadżykistan, Sardynia czy Brazylia. Dla tych, którzy połączyli się ze stacją, zgodnie z tradycją krótkofalowców, przygotowane zostały pamiątkowe [karty QSL](#).

Książki, Książki

Nieprzerwanie od 2006 r. Stowarzyszenie organizuje [Wikikonkurs](#), w ramach którego finansowane są niewielkie projekty zgłaszane przez uczestników polskich projektów Wikimedia. Rolę Komisji Konkursowej od maja 2008 r. pełni Zarząd Stowarzyszenia, który rozpatruje wnioski raz w tygodniu. Obecna, IV edycja, trwa do końca 2008 r. W październiku przypomniano społeczności projektów o możliwości sfinansowania w ramach Wikikonkursu zakupu specjalistycznych [książek](#), potrzebnych np. do redagowania czy weryfikowania haseł. Akcja spotkała się z dużym zainteresowaniem, głównie społeczności Wikipedii i Wikisłownika, i w ciągu miesiąca przyznano dofinansowanie do 18 pozycji książkowych. Wśród zakupionych książek znajdują się m.in. słowniki języka polskiego, rosyjskiego, opracowania z zakresu literatury, historii, botaniki czy mikrobiologii. Wszystkie książki mają służyć jako materiały źródłowe przy uzupełnianiu haseł z danej tematyki. Poza książkami wykupiony ma zostać także dostęp dla 5 osób do uniwersalnego słownika języka polskiego publikowanego on-line przez PWN. Po wstępnych testach słownik ten okazał się doskonałym narzędziem do pracy nad hasłami Wikisłownika. Aktywni uczestnicy tego projektu mogą zgłaszać się do [Ludmiły](#) w sprawie uzyskania dostępu do słownika. Wikikonkurs trwa, czekamy na kolejne zgłoszenia!

Wiki i nauczyciele

23 października 2008 r. zorganizowana została jednodniowa Wikiakademia w Chorzowie. Spotkanie skierowane było do nauczycieli szkół ponadpodstawowych. Dzięki patronatowi wiceprezydenta Chorzowa, dr inż. Joachima Otte mogło się ono odbyć w sali posiedzeń Rady Miasta.

Wikiakademia, jako pierwsza z cyklu, miała na celu przybliżyć nauczycielom ideę projektów Wiki oraz wolnych licencji (w tym GNU FDL), na jakich są one udostępniane. Ponadto Fundacja Nowoczesna Polska zaprezentowała projekty Wolne podręczniki i Wolne lektury. Część z uczestników wyraziła zainteresowanie dalszymi spotkaniami z tego cyklu.

Święta i obchody

- 20 września 2008 nasze stowarzyszenie brało udział w Pikniku Organizacji Pozarządowych w Warszawie.
- 26 września 2008 Wikipedia skończyła 7 lat. Urodziny te uświetniliśmy tortem w trakcie GDJ w Poznaniu 27 września.
- 14 października 2008 po raz pierwszy był obchodzony ogólnoswiatowy Open Access Day. Stowarzyszenie Wikimedia Polska wraz ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich, Fundacją Nowoczesna Polska oraz ICM UW (partner Creative Commons Polska), które tworzą koalicję na rzecz otwartych zasobów edukacyjnych, przyłączyły się do tej akcji organizując ją w Polsce.
- 15 listopada 2008 przypada trzecia rocznica rejestracji Stowarzyszenia Wikimedia Polska.



*Udział w Pikniku Organizacji Pozarządowych był dobrą okazją do spontanicznego zlotu w Warszawie.
Foto: Polimerek, Licencja: cc-by-sa 3.0, 2.5, 2.0, 1.0*

Konferencje

- 18 i 19 października w Moskwie wikipedysta [Ency](#) brał udział w konferencji rosyjskiej Wikipedii. Wygłosił dwa wykłady. Więcej na ten temat w sekcji *Więści z szerokiego świata* oraz w obszernej relacji Encego [Relacja z konferencji Moskwa'2008](#).
- 6 listopada w Warszawie na zaproszenie organizatorów [Polimerek](#) brał udział w panelu dyskusyjnym prowadzonym przez [Edwina Bendyka](#) *Pomiędzy Wielkim Bratem a YouTube: obywatele, rynki i demokracje w dobie społeczeństwa multimedialnego*, w ramach konferencji EMC *Informacja i multimedialne społeczeństwo*. W ramach panelu omówiono m.in. w jaki sposób anglojęzyczna Wikipedia poradziła sobie z wandalizmami w czasie ostatnich wyborów prezydenckich i jak z tym samym problemem radzi sobie polska Wikipedia.

Złot Zimowy

Już za niecały miesiąc spotykamy się w Chorzowie na [Zimowym Zlocie Wikimedian](#). Spotkanie, tradycyjnie w klubie Szttygarka, odbędzie się w dniach 13-14 grudnia.

[Nova](#)

Więści z Wikimedia Foundation

Annual Report

Po raz pierwszy w historii Wikimedia Foundation ogłosiła swój roczny raport merytoryczny: [\[1\]](#). Wcześniej ogłaszane były tylko raporty finansowe. Raport obejmuje okres od 1 lipca 2007 do 30 czerwca 2008, zgodnie z przyjętym w Fundacji rokiem fiskalnym. Po raz pierwszy można się zapoznać ze stanem finansów Fundacji w postaci zrozumiałej dla każdego (wykresy kołowe) z klarownym podziałem typów przychodów i wydatków. Można z tych wykresów odczytać m.in., że (w milionach USD): wydatki ogółem wyniosły lekko ponad 3,5 a przychody ponad 7 z czego wniosek, że wbrew zeszłorocznym wieściom Fundacji bankructwo w najbliższym czasie nie grozi. W porównaniu z poprzednim okresem znacznie wzrosły koszty administracyjne działania Fundacji, które niemal zrównały się z kosztami obsługi i utrzymania serwerów. Wynika to z faktu, że Fundacja poniosła spore koszty przenosin do nowej siedziby w San Francisco oraz radykalnie zwiększyła zatrudnienie z 7 do 22 osób. Zmieniły się też proporcje przychodów. Spadło znaczenie drobnych donacji od indywidualnych darczyńców a znacznie wzrosło dużych donacji od firm i instytucji. Z raportu wynika też, że pozostałe przychody Fundacji (np. z licencjonowania logo projektów) są pomijalnie małe. W raporcie mowa jest też o rozwoju projektów, o koncepcji Wikiakademii, zmianach w oprogramowaniu MediaWiki, rozwoju serwerowni, lokalnych *chapterach* Wikimedia, Wikimanii 2008 i na koniec jest lista największych darczyńców. Część ściśle merytoryczna Raportu, dotycząca samych projektów Wikimedia pozostawia jednak silny niedosyt.

Ankieta

Pod koniec września Wikimedia Foundation razem z UNU-Merit rozpoczęła akcję gromadzenia informacji z ankiet skierowanych do czytelników i edytorów projektów Wikimedia w kilkudziesięciu językach. Link do strony z ankietą on-line został umieszczony na każdej stronie badanych projektów Wikimedia. Zebrane w ten sposób informacje mają być opracowane przez naukowców UNU-Merit i udostępnione na licencji CC-BY-SA, zaś surowe, zanimizowane dane z ankiet mają być udostępniane każdemu zainteresowanemu na licencji CC-BY. Być może ktoś pokusi się o opracowanie danych pochodzących z polskojęzycznych projektów Wikimedia, dzięki czemu nareszcie będziemy wiedzieli więcej o naszych czytelnikach i edytorach. Akcja gromadzenia ankiet skończyła w większości języków 3 listopada 2008. Według wstępnych statystyk zebrano ponad 115 000 ankiet, co uznano za wystarczającą do badań próbę statystyczną.

NomCom

W związku z planem restrukturyzacji najważniejszego ciała Fundacji, czyli jej Rady Powierniczej, a dokładnie poszerzeniem jej składu o 4 miejsca dla ekspertów zewnętrznych i 3 dla przedstawicieli oddziałów lokalnych, powstaje Komitet Nominacyjny, którego zadaniem będzie ustalenie kryteriów, a następnie listy osób rekomendowanych na te miejsca. Zgodnie ze statutem Fundacji, osoby na dwa wolne miejsca dla ekspertów wejdą do Rady na zasadzie dokooptowania decyzją obecnych członków Rady, zaś przedstawiciele lokalnych oddziałów powinni być wyłonieni na drodze głosowania lub konsensusu przez same oddziały. Aktualnie Rada liczy formalnie 10 osób. Oprócz 4 ekspertów są to: 3 osoby wybierane bezpośrednio w głosowaniu, w którym mogą uczestniczyć wszyscy zarejestrowani edytorzy wszystkich projektów Wikimedia mający odpowiedni staż, 2 osoby wyłaniane wg nieokreślonej jeszcze procedury przez lokalne oddziały Wikimedia, oraz 1 miejsce dla Fundatora lub jego przedstawiciela. Obecnie Rada Powiernicza liczy faktycznie 7 osób, gdyż nieobsadzone pozostają 2 miejsca dla ekspertów. Dwa miejsca dla oddziałów są obsadzone tymczasowo, do czasu wyłonienia faktycznych przedstawicieli oddziałów na te miejsca. W rezultacie obecnie w Radzie Powierniczej są: 2 osoby wyłonione w wyborach edytorów, 2 ekspertów, 2 tymczasowych przedstawicieli oddziałów oraz Fundator. Oznacza to, że z 7 osób w Radzie tylko 2 pochodzą z wyboru, jedno miejsce zajmuje Fundator i aż 4 miejsca są zajmowane przez osoby dokooptowane decyzją obecnych lub wcześniejszych członków Rady.

Problemy ze zrzutami bazy danych zostały rozwiązane

W czasie wakacji przez dłuższy czas nie były wykonywane zrzuty baz danych zawierających treść wiki prowadzonych przez Wikimedia Foundation. Ze zrzutów takich korzystają liczne strony kopiujące wprost treść Wikipedii (przy tym nie zawsze zgodnie z zasadami), wyszukiwarka Yahoo! oraz różne narzędzia uruchamiane przez wikipedystów do generowania statystyk, analiz itp. Pozwala to wykonywać długie analizy nie obciążając przy tym głównych serwerów. Przyczyną kłopotów był m.in. problem z włączeniem do pracy nowych serwerów. Od października przywrócono regularne wykonywanie zrzutów i postępuje ono bez zakłóceń, choć powoli - zrzuty polskiej Wikipedii i Wikisłownika nie są aktualizowane od czerwca.

Lepsze wyszukiwanie

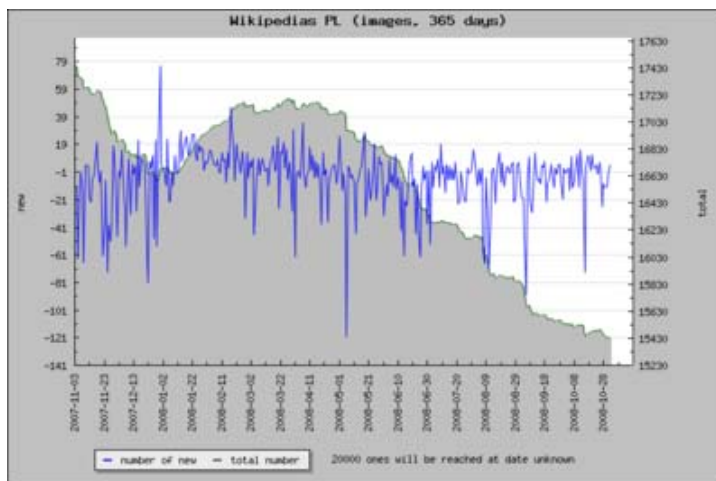
Na wszystkich projektach zostało włączone podpowiadanie przy wyszukiwaniu. Teraz po wpisaniu kilku znaków w polu wyszukiwania, po krótkim czasie oczekiwania pokazuje się lista rozwijana ze stronami, które zaczynają się od podanych liter bądź innych znaków.

[Polimerek](#), [Derbeth](#)

Więści z projektów

Wikipedia po wakacjach

Jedną z czynności, którą trzeba na bieżąco wykonywać, a gdzie zauważyć można brak rąk do pracy, to przesyłanie grafik na Commons i patrolowanie nowych plików. W Wikipedii mamy jeszcze ponad 15 tys. plików, z których większość powinna znaleźć się na Commons. Na wykresie zauważyć można, że w ciągu roku udało się zmniejszyć liczbę plików o ok. 2 tysiące. Tradycyjnie okres wakacyjny to w Wikipedii, ale też i innych projektach Wikimedia, czas zmniejszonej aktywności użytkowników i mniejszej liczby odwiedzin. Przy mniejszym natłoku działań można było podjąć pewne prace porządkowe. Podczas specjalnie zorganizowanej akcji "Wakacje z Wikipedią" uporządkowano pewne zaległe sprawy oraz określono dziedziny, które wymagałyby nasilenia prac dla poprawy jakości projektu. Dzięki temu na początku października powstała specjalna meta-strona *Robota bez laurów* z wypisem stałych prac, jakie trzeba codziennie wykonywać, a do których często brakuje rąk.



Przed wakacjami pojawił się także problem związany z kwestią jakości haseł. Zaczęło brakować medalowych artykułów, które w celach promocyjnych można byłoby zamieszczać na stronie głównej, za to liczba dobrych artykułów ciągle szybko rosła. Zastosowano więc nowe rozwiązanie na stronie głównej Wikipedii i w celach promocyjnych zaczęto eksponować w osobnej rubryce hasła ocenione właśnie jako dobre. Polska Wikipedia posiada obecnie 350 haseł medalowych i 280 dobrych artykułów.

Duży nacisk na jakość przekłada się na spadek liczby nowych haseł, które piszą tylko nieliczne osoby. O ile jeszcze w poprzednim roku było to ok. 300 haseł dziennie, obecnie liczba ta wynosi ok. 250. Liczba edycji jednak nie spada i utrzymuje się na poziomie ok. 13 tysięcy dziennie. Po wakacjach zaczęła znowu wzrastać liczba kont zakładanych w Wikipedii. Trudno powiedzieć ile z nich okaże się aktywnymi uczestnikami projektu.

Po spotkaniu "GDJ", które opisujemy powyżej, i dyskusji nad wersjami przejrzanymi, zgłoszony został deweloperom Wikimedia Foundation projekt wprowadzenia tego mechanizmu do polskiej Wikipedii. Mimo pewnych obaw, że propozycja ta spotka się z oporami, koncepcję udało się dobrze uargumentować, przez co nikt w społeczności nie wetował tego pomysłu.



Wśród inicjatyw kooperacji pojawiło się kilka nowych tzw. wikiprojektów, ostatnie to: Mitologia słowiańska, Piastowie, Mikrobiologia, Literaturoznawstwo, Wodzisław Śląski, Paleontologia, Seriale telewizyjne i LGBT. Powstał też specjalny wikiprojekt Nowicjusz założony przez wikipedystę Wykształciocha. Udostępnione zostało nowe usprawnienie techniczne w postaci narzędzia *refTools*, które pozwala w łatwy sposób dodawać przypisy, zmodyfikowana została też strona MediaWiki - *Newarticletext*, tak aby dla różnych przestrzeni nazw wyświetlały się różne wskazówki nad polem edycji. Zaczęto także wdrażać oceny jakości haseł w kilku wikiprojektach.

Od czerwca przez całe wakacje nie było prawie żadnych emocji związanych z procedurą wyboru administratorów (PUA) - nie było nowych zgłoszeń. Za to wysyp kandydatów nastąpił w drugiej połowie września, w wyniku czego następujące osoby zostały nowymi sysopami: JDavid, Awersowy, Elfhelm, Allgau, Red 81, Ark, Qblik, Nux, Gdarin, Margoz. Trzem ostatnim uprawnienia nadano ponownie (wcześniej z różnych względów zrzekli się ich). Na trzecią kadencję Komitetu Arbitrażowego wybrani zostali: Bukaj, Filip em, Karol007, Maikking oraz Wiktoryn.

[Przykuta](#)

Tysiąc haseł w śląskiej Wikipedii



Najmłodszy z projektów promowanych przez Stowarzyszenie Wikimedia Polska, uruchomiona 26 maja 2008 śląska Wikipedia, w połowie listopada przekroczył liczbę tysiąca artykułów. Tworzy ją stosunkowo mała społeczność, licząca ok. 20 redaktorów, regularnie piszących lub uzupełniających artykuły i zaledwie kilku naprawdę mocno zaangażowanych. Można wśród nich wymienić Timpula, Lajsikonika, Ozi'ego64, Lojzika, Pudelka i Herr Krissa. Celem projektu jest udostępnianie wolnej wiedzy encyklopedycznej w mowie śląskiej. Treść w znacznej części oparta jest na tłumaczeniu z innych Wikipedii, najczęściej polskiej, w drugiej kolejności angielskiej. Zawiera jednak także artykuły opracowane w całości przez autorów, na podstawie innych źródeł niż Wikipedie. W porównaniu z innymi małymi Wikipediemi, artykuły w wersji śląskiej są dość rozbudowane, jednakże nie jest to poziom zadowalający. Można go określić jako stadium pośrednie między załączkiem artykułu a krótkim artykułem. Najlepiej opracowane dziedziny wiedzy to geografia polityczna, muzyka, zwłaszcza jej "cięższe" gatunki, oraz sport. Użytkownik Lojzik uzupełnia artykuły z dziedziny matematyki i astronomii. Najgorzej jest jak dotąd z fizyką i chemią. Bardzo wysoki jest wskaźnik, określający "głębokość" artykułów, czyli ile razy średnio artykuł był zmieniany, poprawiany i uzupełniany. Dla śląskiej Wikipedii wynosi on 114 (przy 9 dla wersji polskojęzycznej). Częściowo wynika to z przyjęcia alfabetu fonetycznego, którego znajomość bywa jeszcze wśród użytkowników mowy śląskiej niska, oraz z istnienia lokalnych dialektów. Czynniki te wymuszają konieczność dokonywania poprawek językowych, obok merytorycznych. Społeczność śląskich wikipedystów spotkała się "offline" jak dotąd raz, 5 lipca 2008 w chorzowskiej "Szytgarce". Okazją do kolejnego spotkania będzie Zlot Zimowy w tym samym miejscu, 13–14 grudnia 2008, gdzie śląscy wikipedyści spróbują zorganizować własny "podstolik".

[Lajsikonik](#)

Kamienie milowe Wikisłownika



pierwszej strony ulotki reklamowej dołączonej do magazynu telewizyjnego. Nie pojawiła się tam jednak wzmianka o Wikisłowniku.

Po wakacjach najstarszy z młodszego rodzeństwa Wikipedii, Wikisłownik, przełamał dwie granice - w polskiej wersji opisanych jest już ponad 200 języków, a jednocześnie liczba stron z hasłami wynosi ponad 100 000. Pierwsze miejsce wśród języków pod względem liczby haseł utrzymuje niezmiennie sztuczny język interlingua z ponad 19 000 haseł, choć język polski zbliżył się do niego na dystans niecałych 6 000 haseł. Liczący ponad 7 000 haseł słownik jidysz jest regularnie prezentowany na imprezach związanych z kulturą żydowską; ostatnio - na "Warszawie Singera" (piszemy o tym w dalszej części biuletynu). Z nowo opisanych w ciągu ostatniego miesiąca języków można wymienić [język wilamowski](#), którym w Wilamowicach mówi jeszcze ok. 100 osób. Oprócz typowych haseł, powstały dla wilamowskiego zestawienia słownictwa dotyczącego jedzenia, zwierząt, zawodów i wielu innych dziedzin.

W projekcie regularnie odświeżane jest *Słowo tygodnia* - polskie słowo, któremu przez tydzień poświęca się szczególną uwagę, rozwijając jego opis oraz dodając tłumaczenia.

We wrześniu Wikisłownik pojawił się w Gazecie Wyborczej, choć "incognito" - pewna szwedzka firma meblarska użyła lekko zmodyfikowanego hasła z Wikisłownika jako

[Derbeth](#)

Więści z Jidyszlandu



sukcesywnie wzbogacany. Uczestnicy projektu liczą też na to, iż w ten sposób uda im się pozyskać nowych edytorów.

Projekt ["יִיִדִישׁ לֵעֲבֹד"](#) – *jidysz lebt* (pol. *jidysz żyje*), którego dotychczasowym najważniejszym elementem, niezmiennie pozostaje tworzony na Wikisłowniku słownik języka żydowskiego rozszerza pole swych działań także poza przestrzeń online. Aby stworzyć jedną wspólną platformę informacyjną zarejestrowane zostały domeny [jidysz.net](#) oraz [jidysz.org](#) pod którymi docelowo znajdzie się portal grupujący wszelką działalność projektu, częstokroć nie mieszczącą się w ramach Wikisłownika czy innych siostrzanych projektów. Aktualnie, już teraz można znaleźć tam informację o cotygodniowym, odbywającym się w Warszawie "לייענקרײַז" – *lejenkrajz* (pol. *koło czytelnice*), które powstało z założenia, że nauka języka powinna opierać się na regularnym kontakcie z językiem mówionym. Podczas pracy nad wybranymi tekstami uczestnicy, w ramach pomocy naukowych, korzystają m.in. z Wikisłownika, który wedle ich relacji okazuje się być w pełni funkcjonalny i pomocny. Praca nad klasyką literatury jidysz dostarcza też nowego materiału leksykalnego, o który słownik jest

Pod wspomnianymi domenami, ma docelowo stanąć również produkcyjna Wiki, na której można by było testować nowe rozszerzenia oprogramowania MediaWiki, ułatwiające pracę w środowisku BiDi oraz inne rozwiązania na potrzeby Wikisłownika jako takiego. (W tym miejscu apelujemy o pomoc techniczną do osób znających dobrze oprogramowanie MediaWiki oraz PHP i JavaScript. Aby ją uruchomić potrzebujemy pomocy!)

Jak donoszą różne media ponowne zainteresowanie językiem jidysz, po latach jego zapomnienia, stało się faktem. Dzięki temu praca wolontariuszy biorących udział w projekcie nie trafia w próżnię. Polecamy lekturę ostatniego artykułu Piotra Zychowicza, z dnia 9 listopada 2008 pt: [Potomkowie polskich Żydów powracają do języka jidysz](#), dostępny na portalu *Rzeczpospolitej*. Także, jak donosiliśmy miesiąc temu na [Wikisłowniku](#), *Polskie Radio* uruchomiło pierwszą po 60 latach audycję w języku żydowskim. Audycja zatytułowana ["נייע כוואליעס"](#) – *naje chwaljes* (pol. *nowe fale*) nadawana jest co dwa tygodnie w niedziele na falach [sekcji hebrajskiej Polskiego Radia dla Zagranicy](#). Program rozgłośni poza drogą radiową dostępny jest także online na żywo, a wybrane audycje, w tym wspomniana, również w archiwum rozgłośni. Co istotne, autorzy audycji dostrzegli istnienie projektu, o którym można było posłuchać już dwukrotnie w przeciągu tak krótkiego okresu jej funkcjonowania.



Redaktorzy Wikisłownika z napisem na koszulkach "Jidysz żyje";
Foto: Rovdyr, Licencja: cc-by 2.5

Warto również dodać o najnowszej, na polskim rynku wydawniczym, publikacji związanej z tematem. Jest nią książka pod redakcją naukową Ewy Geller i Moniki Polit, *Jidyszland – polskie przestrzenie*, WUW, Warszawa 2008 ([ISBN 978-83-235-0448-1](#)). Tom będący pracą zbiorową zainspirowany pierwszą w powojennej Polsce konferencją naukową poświęconą językowi jidysz jako przedmiotowi badań akademickich (zorganizowanej przez Uniwersytet Warszawski i Żydowski Instytut Historyczny w marcu 2006) jest próbą podsumowania dotychczasowych dociekań naukowych badaczy średniego i młodszego pokolenia, a także próbą zakreślenia przestrzeni oddziaływania języka jidysz i hołdem współczesnych badaczy polskich, złożonym tej swoistej żydowskiej Atlantydzie w Europie Środkowo-Wschodniej zwanej Jidyszlandem. Na tom składają się artykuły przedstawicieli wielu odrębnych dyscyplin naukowych, co pozwala uzyskać wielowymiarowy obraz przepuszczony przez filtry nauk filologicznych, antropologicznych, historycznych i społecznych. Głównym bohaterem jest, oczywiście, język jidysz, stanowiący punkt wyjścia wszystkich rozważań, który został w niej potraktowany jako jedyny punkt odniesienia, jako czynnik kulturotwórczy cywilizacji Żydów wschodnioeuropejskich, nazywaną w książce cywilizacją jidysz. Jej przestrzenią był właśnie ów wirtualny Jidyszland – kraina jidysz, której realnym i istotnym terytorium była Polska, tak w jej granicach historycznych, jak i obecnych.

[Joystick](#)

Nowe pokolenie w Wikinews



*Nieoficjalne logo projektu
Otwartej Agencji Informacyjnej,
który skupiać miałby małe serwisy
informacyjne, dzielące się między
sobą nowymi wiadomościami.*

*Autor: Przykuta,
Licencja: CC-BY-SA 2.5*

Wikinews jest specyficznym projektem, w którym działa zazwyczaj niewielu użytkowników, choć jeśli się włączają, to wrzucają sporo artykułów przez długi czas, głównie bazując na treściach z zaprzyjaźnionych serwisów, pozwalających publikować teksty na licencji Creative Commons (CC). Na tej licencji, a dokładnie na CC-BY 2.5, działa też samo Wikinews, czym odróżnia się od innych projektów Wikimedia. Serwisów, które udało nam się pozyskać lub zidentyfikować (część działała już wcześniej na CC, zanim je znaleźliśmy) jest w tej chwili 18, ale brakuje osób, które przeglądałyby w nich treści pod kątem możliwości zamieszczenia w Wikinews, bądź rozbudowania bieżących newsów.

Działanie w serwisie absorbuje na tyle mocno, że po kilku miesiącach intensywnej pracy użytkownicy mówią stop, a ich miejsce zajmuje nowe pokolenie, które od początku uczy się tworzyć artykuły, redagować nieneutralnie brzmiące zdania, nadawać właściwe tytuły, zamieszczać artykuły w specjalnych rubrykach strony głównej itd. Rok 2007 był rokiem Ali z, później dołączył Wykształcioch, a obecnie swój warsztat szkoli Omega933, przed którym przez parę tygodni działał ToAr. Charakterystyczne jest to, że w projekcie jest więcej aktywnych administratorów (6), niż osób piszących nowe newsy, przez co jest w nim, w porównaniu do innych małych projektów siostrzanych, duża kontrola zawartości. Jest to ważne, ponieważ wszystkie nowe newsy trafiają na stronę główną.

Polskie Wikinews jest drugie pod względem ilości napisanych już artykułów, a tempo zamieszczania nowych newsów jest co najmniej tak duże jak wersji anglojęzycznej. Jest to możliwe dzięki otwarciu się na współpracę z innymi serwisami internetowymi. Podobnie, aczkolwiek bez większej ingerencji w modyfikację tekstów, działa wersja serbska, która w ciągu roku wyprzedziła kilka innych serwisów.

Brakuje jednak ciągle osób, które zamieszczałyby własne materiały autorskie, czy przeprowadzały wywiady. Niemniej w październiku udało się nawiązać kontakt z "banitami z Wiadomości 24", czyli osobami, które ze względu na niezrozumiałe działania redakcji opuściły ten, mający ambicje rozwijania dziennikarstwa obywatelskiego w Polsce projekt, .

Jeżeli chodzi o nowe rozwiązania techniczne, pojawiło się nowe udogodnienie: obecnie możliwe jest śledzenie wiadomości umieszczanych w każdym z ponad 180 "portali tematycznych" przez kanał RSS.

[Przykuta](#), [Derbeth](#)

Więści z Wikicytatów



Cytat miesiąca: "*Być zwyciężonym i nie ulec to zwycięstwo, zwyciężyć i spocząć na laurach to klęska.*" Józef Piłsudski

Wikicytaty to projekt zajmujący się gromadzeniem sentencji i przysłów z każdego zakątka świata. Swoją działalność rozpoczął 17 lipca 2004 roku i zgromadził dotychczas ponad 6,5 tysiąca artykułów zawierających setki cytatów, co daje czwarte miejsce pod względem liczby haseł wśród innych języków (pierwszą trójkę zajmują kolejno angielska, niemiecka i włoska wersja Wikicytatów). Społeczność Wikicytatów to ok. 25 regularnie udzielających się użytkowników, a ponieważ projekt dynamicznie się rozwija, to kolejne nowe pary rąk do pracy na pewno się przydadzą.

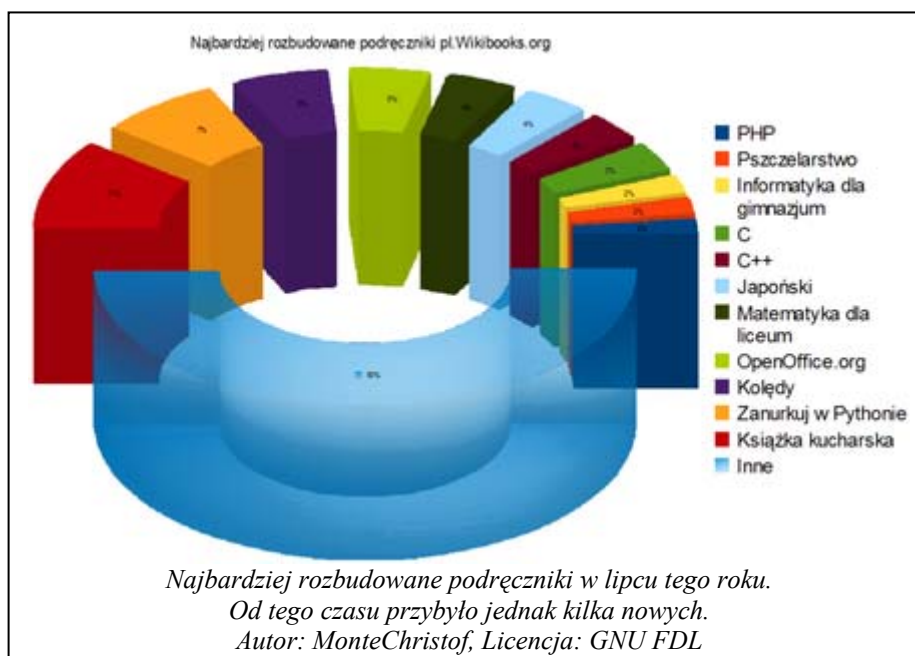
Na przełomie czerwca i lipca br. Wikicytaty otrzymały nowy design strony głównej, który wprowadził kilka interesujących sekcji: codziennie aktualizowany *Cytat dnia*, sentencje *Wybranej osobowości*, cytaty na *Wybrany temat* czy najpiękniejsze złote myśli z *Wybranego utworu literackiego*.

[Rinfanaiel](#), [Patrol110](#)

Więści z Wikibooks

Automatyczne generowanie PDF-ów

Na Wikibooks jest obecnie testowane opracowane na zlecenie Wikimedia Foundation przez niemiecką firmę [PediaPress](#) narzędzie do generowania dokumentów PDF z podręczników. Użytkownik może zarówno utworzyć PDF z aktualnie przeglądanej strony, jak i dodawać przeglądane strony do "kolekcji", z której można następnie utworzyć jeden duży PDF a dodatkowo zapisać na trwałe do późniejszego ponownego użycia ([przykład](#)). Planowana jest także obsługa formatu [ODT](#) oraz możliwość zamówienia wydruku książki. Narzędzie jest cały czas w fazie rozwoju, konwersja przebiega wciąż z pewnymi niedociągnięciami a spolszczenie nie jest pełne. Już teraz wygląda jednak obiecująco. PediaPress [udostępnia](#) na wolnej licencji biblioteki w języku [Python](#) służące do przetwarzania i konwersji kodu MediaWiki.

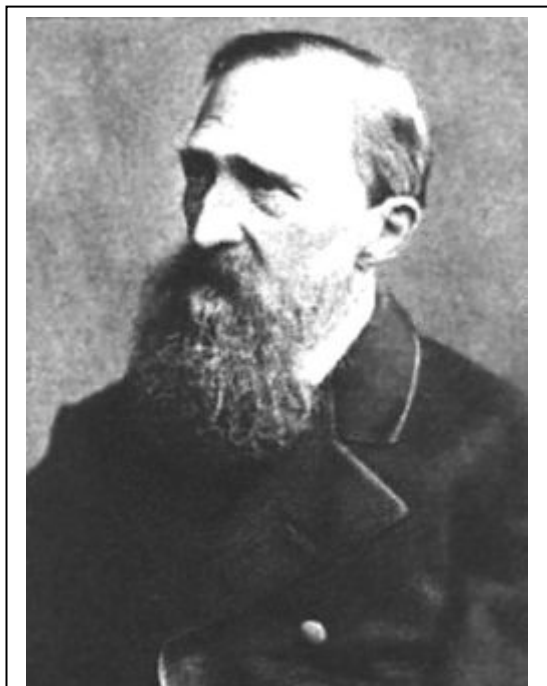


Nowe podręczniki

Wśród nowych inicjatyw można zauważyć rozbudowę trzech dużych podręczników: [Fizyka matematyczna](#), [Fotografia](#) oraz [Pszczelarstwo](#). Tradycyjnie, mimo, że mają one po kilkadziesiąt rozdziałów, każdy z podręczników jest tworzony przez jedną osobę. Przez wakacje pojawił w polskim projekcie projekt Wikijunior, którego zadaniem jest tworzenie książek dla dzieci o charakterze prostych elementarzy. Obecnie najciekawiej napisanym elementarzem jest [Alfabet zwierząt](#).

[Derbeth](#)

(Wiki)źródła pomysłów



*Na dwusetną rocznicę urodzin Józefa Ignacego Kraszewskiego redaktorzy Wikiźródeł chcą skompletować w projekcie wszystkie jego dzieła;
fotografia nieznanego autora wykonana przed 1887 rokiem*

Polskojęzyczne Wikiźródła, jeden z projektów Fundacji Wikimedia, 24 sierpnia obchodziły swoje 3. urodziny. Od innych projektów odróżnia nas to, że teksty te nie są przez nas tworzone, a jedynie wyszukiwane i udostępniane. Pełnimy więc podobną funkcję, jak starożytni i średniowieczni skrybowie, stąd też sami siebie nazywamy wikiskrybami. Mimo niewielkiej liczby wolontariuszy, polska edycja Wikisources zajmuje 11 miejsce wśród 56 aktywnych wersji językowych. Dotychczas udało się przygotować ponad 11,5 tysiąca artykułów zawierających teksty źródłowe. Są wśród nich dokumenty historyczne, utwory literackie, akty prawne, kody źródłowe i inne utwory, których licencje pozwalają na publikację w Wikiźródłach (GFDL i public domain). Ponadto zajmujemy się tłumaczeniem tekstów z innych języków. Wszyscy ci, którzy znają języki obce mogą nam pomóc w tłumaczeniach tych utworów, które nie ukazały się w języku polskim bądź prawa do ich tłumaczeń jeszcze nie wygasły.

W ostatnim czasie uruchomione zostały, podobnie jak wcześniej w Wikipedii, wikiprojekty, czyli platforma ułatwiająca współpracę pomiędzy wikiskrybami. Obecnie działają dwa: [Kraszewski 2012](#) oraz [Encyklopedia staropolska](#). Celem pierwszego z nich jest udostępnienie jak największej ilości utworów Ignacego Kraszewskiego do roku 2012. W tym właśnie roku obchodzona będzie dwusetna rocznica urodzin tego najpłodniejszego artysty polskiego. Pracy jest bardzo dużo, zachęcamy do uczestnictwa. Drugi projekt to współpraca przy publikacji Encyklopedii staropolskiej Zygmunta Glogera. To czterotomowe dzieło może być wspaniałym źródłem wiedzy dla edytorów zarówno Wikipedii jak i Wikisłownika.

Kolejnym nowym pomysłem są Wikitomiki. Z dostępnych tekstów źródłowych komponowane są zbiory utworów, powiązane ze sobą

według przyjętego klucza. W tej chwili tworzony jest jeden [Wikitomik - Modernizm](#).

Wikiźródła czekają na wciąż nowe pomysły.

[Kubaro, Waćpan](#)

Co w wikiblogach piszczy?



Zaprojektowane przez WarXa logo, używane wcześniej tylko na Planecie Wikimedia stało się w ostatnich miesiącach logiem całej społeczności wikimedian. Logo dostępne na zasadach domeny publicznej.

Niektórzy uczestnicy polskich projektów wikimediowych piszą blogi. Dzielą się na nich nowymi pomysłami, narzekają na codzienność czy komentują zmiany. Takich blogów jest kilkanaście i zwykle piszą na nich pojedyncze osoby, najczęściej skupiając się na Wikipedii. Wyjątkiem jest blog redaktorów Wikisłownika (<http://wikislownik.blogspot.com/>), który obecnie prowadzą Derbeth, Dobromiła i Equadus.

Jak trafić na wikiblogi? Sprawę bardzo ułatwia serwis **Planeta Wikimedia**: <http://pl.planet.wikimedia.org/>

Na jednej stronie widzimy po pierwsze linki do wszystkich blogów, a po drugie - i chyba najważniejsze, zbiór wszystkich ostatnich artykułów. Zamiast korzystać z poszczególnych blogów, można więc zaglądać tylko tutaj. Jednak jeśli chcemy któryś z artykułów skomentować i wziąć udział w dyskusji (czasami dosyć burzliwej), wtedy trzeba udać się już na oryginalną stronę bloga. Warto też zapisać się na kanał RSS, dzięki któremu wszystkie nowe wpisy trafią do nas od razu po ich publikacji.

O czym wikiblogerzy pisali w ostatnich tygodniach? Chyba dyżurnym tematem jest poprawa jakości haseł na polskiej Wikipedii i różne drogi, które do niej prowadzą. Temat wersji oznaczonych, które niedługo zostaną wprowadzone poruszyli [Dodek](#) i [rdrozd](#). Radomil zastanawiał się, [czy Wikipedii na pewno potrzebne są autorytety naukowe](#) i wysnuł wniosek, że wielu naukowców o wiele bardziej przyda się tworząc publikacje, które my, zwykli redaktorzy wykorzystamy jako źródła... Udział naukowców to problem relacji takiej osoby do samej Wikipedii, ale też do innych uczestników. Kpjas [przypomniał](#) sytuację pewnego profesora i jego konfliktu z domorosłym pasjonatem.

Na wspomnianym wyżej blogu Wikisłownika można było przeczytać m.in. [o sensie wykorzystywania przykładowych zdań z korpusów językowych](#). Na przykładzie dwóch słowników łużyckich pokazano, że o wiele lepiej tworzyć jest zdania przykładowe, niż doszukiwać się ich w źródłach, gdzie są za skomplikowane i obarczone niepotrzebnym kontekstem. Z wcześniejszego artykułu na tym blogu dowiedzieliśmy się [co w języku górnołużyckim oznacza "porno"](#) i inne słowa, które bylibyśmy skłonni łatwo klasyfikować. Tak zwani "fałszywi przyjaciele" (ang. *false friends*) bywają utrapieniem w wielu językach słowiańskich.

[Rdrozd](#)

Projekty Wikimedia w mediach mainstreamowych i nie tylko



Pozytywną stronę Wikipedii znalazł, dotąd mocno krytycznie nastawiony do projektów Wikimedia, portal onet.pl, pisząc nawet na bazie Wikinews artykuł "Encyklopedia Britannica idzie w ślady Wikipedii".

Najgłośniejszą sprawą dotyczącą Wikipedii i omawianą przez media ostatnio było odwołanie się przez prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego do "Wikipedii" w oficjalnym liście do marszałka Senatu RP Bogdana Borusewicza. Fakt ten zauważyło wiele mediów, zarówno krajowych jak i zagranicznych, choć samo odniesienie do Wikipedii było w tym liście marginalne. Odwołania do Wikisłownika przez Leszka Milera media nie zauważyły, z drugiej strony pisząc na swoim blogu były premier po prostu podał linki do haseł i nie mówił nic o samym Wikisłowniku.

Jeden z ciekawszych artykułów pojawił się w serwisie weinside.pl, który przedstawił sporo zestawień statystycznych na temat Wikipedii. Odnosząc się do kwestii statystyk i rankingów, Wikipedia została także uznana za jedną z najsilniejszych marek internetowych. Aczkolwiek w tym kontekście media odnotowały także uruchomienie latem przez firmę Google serwisu Knol.

Media zazwyczaj bardziej zainteresowane są wersją angielską Wikipedii i kwestiami związanymi z Fundacją Wikimedia, dlatego też opisywano migrację serwerów na Ubuntu, jak i ostatnio fakt uruchomienia zbiórki, której celem jest uzbieranie 6 milionów dolarów. Niemniej odnotowano także, że Stowarzyszenie Wikimedia Polska zebrało z OPP ok. 140 tysięcy złotych, jak również takie wydarzenia, jak urodziny polskiej Wikipedii oraz Wikibooks czy zlot Wikipedystów "GDJ" w Poznaniu. W trakcie trwania tego ostatniego pojawiła się również lokalna telewizja. W mediach lokalnych natomiast szerzej opisywany był projekt "Encyklopedii Warmii i Mazur" jaki powstał na

bazie treści z Wikipedii.

W polskiej prasie, przynajmniej od czasu, gdy zauważono wysoką jakość haseł w wersji niemieckiej Wikipedii, można coraz częściej znaleźć artykuły o tym projekcie. W ostatnich newsach przeczytać można było o przyznaniu nagrody Quadringa dla Wikimedia Deutschland.

Z mniej przyjemnych rzeczy to [artykuł](#) o zwandalizowaniu hasła o Barracku Obamie, jaki pojawił się w serwisie gazeta.pl. Artykuł ten opublikowano godzinę po dokonaniu wandalizmu i kilka minut po jego wycofaniu. Widocznie redaktor czekał dzień i noc z przygotowanym artykułem, czekając na pojawienie się wandalę. W dalszym ciągu istnieje duży problem z przestrzeganiem praw autorskich przez redakcje czasopism. Serwis Nauka w Polsce PAP ciągle kopiuje niezgodnie z licencją zdjęcia, "Rzeczpospolita" cytuje duże fragmenty haseł bez podania autorów (nie wspominając o zgodności z GFDL), a co ciekawe - "Polityka" kopiuje z Wikipedii zdjęcia, podając "Źródło:Wikipedia" pod nimi, chociaż są to grafiki w domenie publicznej.

Największym zgrzytem jednak okazało się wykorzystywanie fragmentów utworów z Wikipedii i Wikisłownika, z pogwałceniem jakichkolwiek zasad, w reklamach, jakie zaserwowały Ikea i polska niszowa telewizja [4fun.tv](#).

Warto też odnotować [artykuł z "Rzeczpospolitej"](#) omawiający fakt, że Wikipedia jest coraz częściej przytaczana w uzasadnieniach wyroków sądowych w Polsce. Przytoczona przez "Rzeczpospolitą" opinia jednego z sędziów Sądu Najwyższego stwierdza, że nie ma w tym nic złego, gdy sąd powołuje się na definicje w Wikipedii w kontekście tego jak dane terminy czy pojęcia są rozumiane przez ogół społeczeństwa.

Ze względu na mimo wszystko dość często pojawiające się "kaczki dziennikarskie" i powtarzające się błędy w opisie czym jest i jak działa Wikipedia, link do specjalnej strony dla dziennikarzy pojawił się na stronie głównej Wikipedii.

Więści z szerokiego świata

Nowa wersja licencji GNU FDL

Free Software Foundation, która zajmuje się tworzeniem kolejnych wersji licencji GNU FDL, na prośbę i we współpracy z Wikimedia Foundation stworzyła nową wersję tej licencji, oznakowaną numerem 1.3. Głównym celem zmian jest umożliwienie automatycznego przeniesienia treści objętych licencją GNU FDL pod licencją CC-BY-SA 3.0, jeśli została ona umieszczona w dowolnym serwisie społecznościowym typu wiki przed 1 listopadem 2008 pod wcześniejszymi wersjami licencji GNU FDL. Umożliwi ona zatem wszystkim zainteresowanym projektom Wikimedia na przejście na podwójne licencjonowanie tekstów jednocześnie GNU FDL i CC-BY-SA. Licencja GNU FDL 1.3 ma charakter przejściowy i ma do sierpnia 2009 być zastąpiona licencją GNU FDL 2.0, która docelowo ma być w pełni kompatybilna z licencją CC-BY-SA. Jak wiadomo, licencja GNU FDL jest podstawą udostępniania wszystkich tekstów i znacznej części grafik we wszystkich wersjach Wikipedii i większości pozostałych (oprócz: Wikizródła i Wikinews) projektów Wikimedia. Licencja bywa krytykowana za niejasność, skomplikowanie i konieczność dołączania do kopiowanych treści pełnego tekstu licencji.

WYSIWYG dla MediaWiki

Firma Wikia udostępniła testową wersję dodatku do MediaWiki (oprogramowania na którym działa Wikipedia i inne projekty Wikimedia), która umożliwi edytowanie haseł w trybie stałego podglądu rzeczywistego wyglądu, czyli podobnie jak to można czynić w większości współczesnych edytorów tekstu. Potrzebę możliwości edytowania w tym trybie zgłaszały społeczności projektów Wikimedia od dawna, jednak deweloperzy Wikimedia nie zrealizowali jak dotąd tej funkcjonalności.

Tłumaczenie interfejsu MediaWiki na język polski

Polscy użytkownicy oprogramowania MediaWiki mogą cieszyć się bardzo dobrym stopniem spolszczenia interfejsu programu: wszystkie z ponad 2 000 komunikatów "głównych" oraz ponad 99% komunikatów z rozszerzeń używanych na projektach Wikimedia Foundation ma wersję polską. Co ciekawe, do prowadzenia tłumaczeń również wykorzystywana jest [strona wiki](#), choć będąca poza zarządem Wikimedia Foundation. Statystyka tłumaczonych komunikatów dla wszystkich języków (uaktualniana co 24 godziny) znajduje się na stronie http://translatewiki.net/wiki/Translating:Group_statistics.

Wiki-konferencja Moskwa'2008

18 i 19 października br. w Moskwie odbyła się druga ogólnokrajowa konferencja rosyjskiej Wikipedii. Brał w niej udział Ency jako przedstawiciel społeczności polskiej Wikipedii oraz Stowarzyszenia Wikimedia Polska. Konferencja była znaczącym wydarzeniem dla rosyjskiej Wikipedii, a dla naszego uczestnika stanowiła duże przeżycie, porównywalne ze zlotami polskich wikimedian. Jego udział wzbudził wielkie zainteresowanie, łącznie z tym, że drugiego dnia wstawiono do programu jeszcze jedno jego wystąpienie – o stowarzyszeniu, po którym nastąpiła sesja pytań. Ency wrócił z całego tego spotkania ze sporym bagażem - osobistych znajomości i kontaktów, przekazanych spraw do omówienia lub poruszenia u nas, sporej wiedzy o kuchni rosyjskiej Wikipedii. Szczegóły zawarł w [relacji z konferencji](#).

[Polimerek](#), [Leinad](#), [Derbeth](#), [Ency](#)



Krótki komiks ilustrujący problem związany z różnicami między licencjami GFDL i Creative Commons; Autor: Derbeth, Licencja: GFDL, cc-by-sa 2.0

Biuletyn wewnętrzny Stowarzyszenia Wikimedia Polska jest wydawany w formie elektronicznej średnio raz na miesiąc. Wszystkie teksty i część grafik są udostępniane na zasadzie [domeny publicznej](#). Pozostałe grafiki i zdjęcia udostępniane są na [wolnych licencjach](#), za wyjątkiem logo projektów Wikimedia, które są zarejestrowanymi [znakami towarowymi](#) należącymi do Wikimedia Foundation. [Skład redakcji](#). Kontakt: e-mail: zarzad@wikimedia.pl, tel: (+48) 22 219 56 94